

ИНТЕРФЕРЕНЦИЈА УМЕТНИЧКОГ И НЕУМЕТНИЧКОГ СТИЛА У ДЕЛУ *УЖИЦЕ СА ВРАНАМА* ЉУБОМИРА СИМОВИЋА

У раду се разматрају језичко-стилске одлике дела *Ужице са вранама* Љубомира Симовића. Ово дело писац је жанровски одредио на следећи начин: „хроника која је повремено роман и роман који је повремено хроника”. Циљ је да се из лингвистичке (лингвостилистичке) перспективе испита на који начин се остварује интерференција уметничког и неуметничког стила у обликовању текста. Анализа показује да се роман-хроника *Ужице са вранама* приближава научном стилу захваљујући следећим одликама: (1) приповедач-хроничар експлицитно наводи чињенице преузете из документарних извора, тако да се јављају бројни топоними, имена историјских личности, прецизна временска одређења; (2) у већини случајева указује се на извор из којег се преузима податак, а у појединим случајевима појављује се цитат обележен наводницима. Уметничка стилизација остварује се помоћу:

(1) синтаксостилема – који дезинтегришу реченицу (перифрастички изрази, различити типови набрајања); (2) текстостилема – који обезбеђују кохезију пасуса (фигуре засноване на амплификативним десцендентним конекторима, фигуре смисаоне дискурсне целине). Литераризацији доприносе детаљи и коментари наратора-хроничара.

Кључне речи: језичко-стилски поступци, историјски извори, књижевноуметнички стил, научни стил, дело *Ужице са вранама*, Љубомир Симовић.

Увод

Писац Љубомир Симовић је своје дело *Ужице са вранама* (1996) одредио у поднаслову на следећи начин: „хроника која је повремено роман и роман који је повремено хроника”. У књизи је приказана прошлост Ужица од најстаријих трагова цивилизације на његовој територији до 1946. године, када је град променио име. У ужичкој прошлости огледа се историја српског народа. Ово Симовићево остварење може се схватити као својеврсна синегдоха: „приказујући живот једног дела, једне уске средине, аутор има

¹ milkanik75@gmail.com

² Овај рад је урађен у оквиру пројекта *Брендони у књижевности, језику и култури*, који се реализује на Филолошко-уметничким факултетеу у Крагујевцу (Ф1819).

увид у целину, један релативно широк национални, друштвени и политички простор” (Зорић, 1998: 74).

„Ужице је духовна и топографска скупна тачка у којој се збраја и огледа све, али која је и својеврстан модел српске судбине” (Магарашевић, 1998б: 96).

Симовић је поштовао истриографске чињенице. „Његов књижевни циљ није био да преиначава значајна факта, већ да их приповедачки, па и песнички – оживи, да их учини пластичним, да та факта, везујући их за појединачне ликове и конкретне догађаје – индивидуализује” (Зорић, 1996: 9). У роману се јављају бројни подаци различитих врста, који припадају политичкој и културној историји. Писац је успео да од хетерогене сачини поетски хомогену књигу: „оштроумна имагинација, очекивана и неочекивана фактографија, урањају у непосредно искуство, претапају [се] и прожимају са предањем о животу једне вароши, града и области кроз више векова” (Магарашевић, 1998а: 36).

У досадашњој литератури пажња је посвећена стилској и жанровској специфичности дела *Ужице са вранама*. Истиче се да није потребно инсистирати на прецизном сврставању овог прозног остварења у одређени жанр (Живојиновић, 1996: 9). Стил је схваћен као начин на који писац преображава грађу у поетски текст, не одузимајући чињеницама њихову фактографску вредност, али доводећи исказ на раван метафоричког значења. Литерарно транспоновање фактографије у Симовићевој књизи представља „један континуирани процес, који се синхронизује са процесом комуникације писац–читалац (или, простије речено, са читалачким доживљајем)” (Лалић, 1996: 8).

У тако жанровски и стилистички сложеном делу отвара се више истраживачких питања, а овом приликом испитујемо на који начин се остварује интерференција уметничког и неуметничког стила у обликовању текста. Предмет нашег интересовања јесте пишчево поступање са подацима из документарне грађе. Наведни проблем посматрамо из лингвистичке (лингвостилистичке) перспективе.³ Циљ испитивања јесте да се издвоје језичко-стилски поступци које Симовић примењује у обликовању текста, и то на плану исказа и на плану пасуса.

Резултати анализе

Анализа показује да приповедач-хроничар у делу *Ужице са вранама* има специфичан однос (1) према чињеницама које наводи, као и (2) према

³ Предмет нашег интересовања у овом раду јесу језичко-стилске одлике историјског романа *Ужице са вранама*, а жанровске особености остављамо за другу прилику. О историјском роману, в. Ковач, 1992–1996; Леовац, 1992–1996; Славнић, 1992–1996; Сладојевић, 1992–1996. О делу *Ужице са вранама* као роману времена, в. Митровић, 1998.

изворима из којих преузима чињенице. Извори су разноврсни и потичу из различитих историјских епоха: мемоари и путописи домаћих и страних аутора, историографске публикације и документарна грађа различитог типа (уговори, споразуми, писма и сл.), архивска и музејска грађа.

Као што је познато из лингвистичке и функционалне стилистике, књижевноуметнички текст може да поступком *пререгистрације* апсорбује све врсте некњижевне језичке грађе и да ванкњижевне елементе подреди поетској функцији. Посматрано из те перспективе, *Ужице са вранама* представља уметнички текст.⁴

С једне стране, у делу *Ужице са вранама* постоје одлике које га приближавају неуметничком тексту:

(а) Чињенице преузете из извора наводе се експлицитно, тако да се појављују: (1) бројни топоними; (2) имена историјских личности; (3) прецизна временска одређења када су се одиграли догађаји (наводи се година, а уколико постоји, наводи се датум).

(б) Писац у већини случајева наводи: (1) извор из којег преузима податак; (2) име аутора текста којим се служи као извором; (3) у појединим случајевима наводи цитат обележен наводницима.

(в) Приповедач-хроничар се оглашава у првом лицу множине, што донекле подсећа на научни текст (на тзв. научно *ми*).

С друге стране, у делу *Ужице са вранама* постоје поступци поетске стилизације (литераризације), којима се трансформишу и интегришу елементи документарног излагања. Поступци литераризације су заступљени у свим деловима књиге, независно од садржаја. У погледу садржаја, издвајају се:

(а) Поглавља о историјским догађајима – показују да историја увек „приповеда исту причу”: „знају се завршеци те приче, али се само не знају имена њених јунака, само се не зна ко ће мање, а ко више претрпети патње и бола” (Савић, 1996: 8).

(б) Поглавља посвећена призорима из свакодневног живота – показују „непатворену радост живљења”: „обичан живот иде својим током не обазирјући се много на велике историјске потресе, буне, поморе, ратове” (Савић, 1996: 8).

Различити типови стилема могу се пратити у свим деловима романа, с тим што поступци онеобичавања доминирају у поглављима која описују свакодневицу (пијаци, кафане, кухињски предмети, кување пекмеза, дечје играчке, фотографисање, шишање). Међутим, за лингвостилистичку анализу интересантнији су поступци који се примењују у приказивању историјских догађаја.

У погледу фреквенције стилематичких поступака, постоји разлика између поглавља у којима се приказују исторјски догађаји, а она је условљена

⁴ О појму *пререгистрација*, као и односу овог појма према сродном појму *стилизиција*, в. Катнић-Бакаршић, 2001: 107–109.

обимом документарне грађе којом је писац располагао. Што је мање података из историографије (превасходно код старијих епоха), више је стилема у Симовићевом тексту, и обрнуто.

У случајевима када наратор-хроничар нема ослонац у документарној грађи него постоје само материјални остаци прошлости око којих може да формира причу – доминира имагинација, самим тим и литераризовани начин излагања. Подаци се појављују посредно, у оквиру стилема, исказани експресивном перифрастичком конструкцијом:

Најдаља временска тачка до које су археолози, листајући ту књигу унатраг, доспели на овом терену, налази се у пећини у Потпећу, у којој су откривени остаци костију неколико пећинских медведа. *Они који кости, зубе и остатке оруђа умеју да читају као слова и бројеве, кажу да су те кости имале месо у време млађег плеистоцена. Како трагови палеолитског човека на овом терену још нису откривени, не можемо тврдити да је то месо појео, са својом породицом, неки палеолитски ловац* (Симовић, 2008: 9).

Како показује одломак, перифразом се предочава податак да су археолози пронашли медвеђе кости из доба млађег плеистоцена (други исказ). Такође, писац употребљава перифразу као својеврсну замену за недостајући податак: да укаже да нису пронађени откривени остаци човека из доба палеолита (трећи исказ).

Насупрот перифрази, која се реализује као конструкција, појављује се конгуентни атрибут који сажима конструкцију неконгруентног или односног атрибута. У последњем исказу горе наведеног одломка уместо именичке синтагме *палеолитски ловац* могле су бити употребљене именичке синтагме с више речи: (1) *ловац који је живео у доба палеолита*, (2) *ловац из доба палеолита*.

Симовић комбинује две врсте стилема којима се постижу готово супротстављени ефекти: (1) синтаксостилеми – који проширују и донекле разграђују реченицу; (2) текстостилеми – који доприносе смисаоном јединству пасуса. Писац се често служи језичким поступцима који примарно представљају стилски неутралне појаве у реченици или тексту, али у роману *Ужице са вранама* имају стилистичку функцију.

Употреба супститутивних речи (показних заменица и заменичких прилога) у анафоричкој и катафоричкој функцији спада у општеупотребне језичке поступке. Међутим, граматичка анафора и граматичка катафора могу бити стилеми:

Нашу пажњу привлачи и једна мала пећина у Сињевцу, пред чијим су улазом нађени остаци грнчарије и коштани алат. *То* налазиште, по својој археолошкој вредности, можда и није богзна шта. Али *тај* алат и *та* грнчарија, и положај *те* пећине, и окука реке која се са улаза *те* пећине види, помажу нашој имагинацији да живо замишља *тог* нашег *неолитског* претка, који се служио *тим* алатом и *том* грнчаријом, и који је на ватри ограђеној

камењем пекао неког *неолитског* шарана, ког је с породицом делио и јео, а од чијих је костију његова домаћица касније правила игле и удице (Симовић, 2008: 10).

Осим понављања супститутивних речи (*тај* алат и *та* грнчарија, и полагај *те* пећине [...]), понављају се и пунозначне речи (да живо замишља тог нашег *неолитског* претка, [...] који је на ватри ограђеној камењем пекао неког *неолитског* шарана). Посебан тип понављања унутар једне реченице јесте понављање везника у функцији интензификатора:

Он при том *и* не слуги колико столица на којој седи, *и* сто на којој се наслања, *и* крошња која му се шири над главом, *и* сунце које му кроз ту крошњу пада на руку, лице на сунце, крошњу, столицу и сто на једној слици препуној јутарње белине, коју он никад неће видети (Симовић, 2008: 390).

За стил и реченицу у Симовићевом роману-хроници уочено је следеће: „Стил је разуђен, реченице је обилна, чулно изнијансирана, прецизног дејства и значења” (Магарашевић, 1998б: 87). Таквом утиску доприноси појачана фреквенција координативних конструкција, које представљају структурну основу различитих типова набрајања:

Алтомановићеви војници упадају свуда, и односе све: *вреће брашна, косијере, мотике, кошуље, платно и сукно, односе лукове с тобоцима и стрелама, односе штитове и мачеве, односе волујске коже, секире, капе, тунике, беоцуге*. Не само да односе све, него и одводе *све*: *магарце, овце, волове, краве, јарад, јагњад и телад* (Симовић, 2008: 26).

Тако овде, за време оне страховите велике сеобе *народа* преко целих континената, није остало никаквих трагова: *ни од Хуна, ни од Источних Гота, Ни од Лангобарда, ни од Авара* (Симовић, 2008: 14).

Ови одломци илуструју три начина онеобичавања координативних конструкција у роману *Ужице с вранама*: (а) набрајање остварено без понављања семантичких компонената (*односе волујске коже, секире, капе, тунике, беоцуге*); (б) набрајање са синсемантичким пилоном (*односе све: вреће брашна, косијере, мотике, [...]; одводе све: магарце, овце [...]*); (в) набрајање са аутосемантичким пилоном (за време оне страховите велике сеобе *народа* [...] није остало никаквих трагова: *ни од Хуна, ни од Источних Гота [...]*).

Наративни и дескриптивни микродискурси у Симовићевом роману одликују се довршеношћу и целовитошћу (уп. Мирковић, 1996: 8). Таквом утиску доприноси интеграциона улога текстостилема. Текстостилеми се остварују различитим типовима понављања, као што су позиционо одређена (ређе) и позиционо неодређена (чешће) понављања нехомоформних или хомоформних јединица, као и контактна понављања хомоформних јединица (најређе):

Ужице је вероватно било мало и забачено насеље, и све што *се догађало догађало се мимо њега и далеко од њега. [...]* Као да су све те сеобе протутњале неким другим путевима, и у неким другим правцима. Овако за-

бачено, Ужице као да није било ничији *циљ*, и као да *путеви* који су преко њега ишли никаквим *циљу* нису ни водили (Симовић, 2008: 14).

Интеграцији пасуса доприноси понављање синтаксичких структура, што показују други, трећи и четврти исказ у наредном одломку:

Бронзани трагови из овог периода расути су на великом броју ужичких локалитета. У налазишту у Стапарима, на пример, из земље је синула једна бронзана игла. У Губин-долу, из неког гроба, блеснуло је неколико бронзаних гривни. У некрополи у Пилатовићима нађена су, између осталог, и два дугмета (Симовић, 2008: 11).

Смисаоно јединство пасуса остварује се фигурама заснованим на амплификативним десцедентним конекторима (регресија и дистрибуција).⁵ У претходном примеру јављају се две реализације стилске фигуре дистрибуције: у првом исказу наведена су два општа појма у форми субординативне конструкције (*бронзани трагови, ужички локалитети*), а у следећа три исказа је сваки од тих појмова конкретизован навођењем саставних делова. У наредном примеру запажа се стилска фигура регресија:

Велики парк је дању препун *цветања и зујања*. Ноћу се у њему чују жабе и зриковци, и палећи се и гасећи *светлуцају свитци*. Било је узбудљиво гледати како се дању, из оног *цветања и зујања*, или ноћу, из оног *светлуцања*, у пратњи угледног мужа, или уважених родитеља, појављује и, узбрдицом која се пење према тераси, ногу пред ногу, полако, прилази нека од љубичастих ужичких лепотица (Симовић, 2008: 314).

У првом исказу претходног одломка наводе се појмови у форми координативне конструкције (*цветање и зујање*), којима се у трећем исказу придружује још један појам (*светлуцање*), а у наставку пасуса говори се посебно о сваком појму. Ефекат се појачава понављањем лексема *дању* и *ноћу*, којима се постиже паралелизам у грађењу исказа.

Смисаоној заокружености композиционих целина највише доприносе стилске фигуре смисаоне дискурсне целине (ентимем и епифонем),⁶ што илуструју наредна два примера:

Као и све цркве, и Бела црква је већа изнутра него споља. У њој има довољно места за свеце и родоначелнике владајуће династије, за актуелне краљеве, за ктиторе, монахе и свештенике. Десно од улаза, посетиоца прво дочекују ликови оснивача династије Немањића, Стевана Немање, и првог српског архиепископа, Светога Саве [...] (Симовић, 2008: 18).

[...] Преживели устаници се окупљају да још једном крену на Ужице, али њихову намеру осујети војска под командом Шаћир Мустафа-бега, која код самог Ужица побије 5000 устаника. *Судећи по томе како су се главе у*

⁵ О фигурама заснованим на амплификативним десцедентним конекторима, в. Ковачевић, 2015: 313.

⁶ О фигурама смисаоне дискурсне целине, в. Ковачевић, 2015: 316.

овом рату секле у бесцење, чини се да су постале јевтиније него тикве и слама (Симовић, 2008: 63).

У првом одломку релизована је стилска фигура ентимем: пасус почиње општом тврдњом, која се конкретизује. У другом се налази епифонем: пасус се завршава општом тврдњом, која представља својеврсни закључак произашао из претходних чињеница.

У деловима романа у којима писац располаже богатом документарном грађом, значајну улогу у литераризацији имају: (1) исказивање коментара наратора-хроничара; (2) заустављање тока излагања на детаљу.

Коментари наратора-хроничара доводе до „иронијских, саркастичних, пародијских и других сенчења фактографске подлоге” (Ђорђевић, 1996: 950), што доприноси стилском оживљавању излагања и уметничком уобличавању ванкњижевног садржаја. Наводимо карактеристичне примере:

Три, а можда и целих једанаест година после овог судског поступка, зависно од тога ко у коју годину, у 1332-у, или у 1240-у, смешта почетак њене градње, петнаестак километара северно од Ужица, у селу Карану, жупан Брајан, као своју породичну задужбину подиже Белу цркву, посвећену Благовештењу. *Црква је тако мала, да би је и једна једина свећа могла целу да обасја, и тако бела, да би се и у најцрњој ноћи могла видети као по најсветлијем дану* (Симовић, 2008: 17).

[...] Са Звечаном је [Војислав Војиновић], вероватно, Муси уступио и Вучитрн, са чувеном Војиновића кулом, и још чувенијим Војиновића мостом, са девет сводова. (И та кула и тај мост стоје тамо и данас. Једино је мост, због промене тока реке Ситнице, са свих својих две сводова, остао на сувом. *Тако је та река оставила тај мост на цедилу*) (Симовић, 2008: 22).

То је јесен 1370. године, доба бербе. Алтомановићеви војници упадају на дубровачке територије, убијају, плачкају, одводе људе у ропство. Да би изнудио откуп, Алтомановићев човек, Радашин Лиска, људима на голо тело посипа врелу маст. Алтомановићеви војници упадају свуда, и односе све [...]. Неком несрећном Прибилу, уз три јарета, цак брашна и све остало, док је двориште око њих мукало, лајало и блејало, однели су пар ципела и фењер. *Тако је несрећни Прибил морао бос да тумара по мраку* (Симовић, 2008: 26).

Први одломак почиње чињеницама, а завршава се фигуративним (потеским) коментаром. Завршетак другог одломка представља афористички исказ, везан за садржај који се може сматрати споредним у односу на преостали садржај пасуса. Трећи одломак почиње описом суровог поступања освајача према мештанима, а завршава се неочекиваним хумористичким коментаром.

Једна од особености Симовићевог „историографско-песничког метода” јесте „неочекивано усредсређивање на добро одабрани детаљ, чијим се посредством објективно (историјско) казивање негде у својој суштини ре-

лативизује а тиме и квалитативно мења, односно оплемењује” (Јанковић, 1998: 116). Ево типичног примера:

Под командом потпуковника Душана Пурића, Четврти пешадијски пук „Стеван Немања”, са једном батеријом топова, са Заовина, преко Ужица, Црнокосе и Косјерића, после четири дана усиљеног марша, кроз септембар, *који се све више црвени*, стиже у Ваљево у логор крај Пиваре. Одатле одмах, *окићен цвећем, са цветовима георгина, хризантема и невена на капима и у цевима пушака, певјући*, кроз улице препуне народа који га испраћа, пук одлази на положаје на Ражањ. На Ражњу, обе артиљерије, и српска и аустроугарска, *не штедећи гранате, разносећи букве, брезе и храстове, и раскопавајући земљу*, туку једна по другој, по рововима и по пешадијама. Аустријанци четири пута јуришају на српске положаје на Малом и Великом Ражњу. [...] Затим два дана, *који изгледају дуги као два века*, током којих пушчана, митраљеска и топовска ватра скоро да и не престају (*као да се пали цигарета на цигарету*), пук води тешке борбе, све док не освоји Милетину и Горицу, одакле наставља гоњење непријатеља према Дрини (Симовић, 2008: 239–240).

Наведени одломак садржи веома густ низ историјских података, којима су додати детаљи произашли из пишчеве имагинације. Детаљи су поетски обликовани.

Закључак

Хроничарска ретроспекција ужичке прошлости у делу *Ужице са вранама* темељи се на богатој документарној подлози. Ако се ова књига Љубомира Симовића посматра као историјски роман, онда исходиште уметничког онеобичавања историографског садржаја треба тражити у језичко-силском обликовању нараторовог доживљавања прошлости. Сугеришући читаоцима одређене смисоне нијансе, наратор-хроничар остварује уметничко довршавање приче о историјским догађајима.

У погледу интерференције уменичког и неуметничког начина излагања, лингвостилистичка анализа дела *Ужице са вранама* показује следеће:

(а) Структура књиге базирана је на два стваралачка принципа – (1) хронолошко приказивање објективне повести о истинитим догађајима и (2) остваривање маштовите романескне прозе.

(б) Уметнички стил у свом пуном сјају појављује се када приповедач-хроничар говори:

(1) о животу који се одвија изван историјске сцене; (2) о времену или догађају о коме нема сачуваних историјских података.

(в) Уметничка стилизација постоји и када наратор-хроничар има ослонац у документарној грађи. У том случају, као доминантни поступци лите-

раризације појављују се:

(1) коментар наратора-хроничара; (2) заустављање тока излагања на детаљу.

(г) У поглављима у којима се приказују догађаји о којима постоје подаци из историографских извора доминирају: (1) синтаксостилеми – који дезинтегришу реченицу (перифрастички изрази, различити типови набрајања); (2) текстостилеми – који обезбеђују кохезију пасуса (фигуре засноване на амплификативним десцедентним конекторима, фигуре смисаоне дискурсне целине). Између ових двеју супротстављених група стилема успоставља се равнотежа.

Захваљујући уметничком обликовању, обимна панорама историјских збивања у роману *Ужице са вранама* Љубомира Симовића излази из завичајног оквира, остајући истовремено везана за завичајне корене.

Извор

Симовић, 2008: Љ. Симовић, *Ужице са вранама*, Одабрана дела, Књ. 6. Београд: Београдска књига, Београд.

Литература

Ђорђевић, 1996: С. Ђорђевић, Успомене и опомене романескног хроничара. Нови Сад: *Летопис Марице српске*, 458/6, 948–951.

Живојиновић, 1996: Б. Живојиновић, Празне приче о жанру. Београд: *Књижевне новине*, 931–932, 9.

Зорић, 1996: П. Зорић, Вране над градом. Београд: *Књижевне новине*, 931–932, 9.

Зорић, 1998: П. Зорић, Јединство жанрова у делу Љубомира Симовића. Београд: *Исидоријана*, 4, 63–78.

Јанковић, 1998: В. Јанковић, Поводом сунца и сукна (О историографској и песничкој истини). Београд: *Исидоријана*, 4, 109–120.

Катнић-Бакаршић, 2001: М. Катнић-Бакаршић, *Stilistika*. Сарајево: Научна и универзитетска књига. Ковач, 1992–1996: Н. Ковач, Искуства историје и роман. *Историјски роман*. Београд: Институт за књижевност и уметност. Сарајево: Институт за књижевност, 223–231.

Ковачевић, 2015: М. Ковачевић, *Стилистика и граматика стилских фигура*. Београд: Јасен.

Лалић, 1996: И. В. Лалић, Песниково Ужице, историја у метафори. Београд: *Књижевне новине*, 931–932, 8.

Леовац, 1992–1996: С. Леовац, Историографија и роман, у: *Историјски роман*. Београд: Институт за књижевност и уметност. Сарајево: Институт за књижевност, 67–75.

- Магарашевић, 1998а: М. Магарашевић, Награда најбољем (Реч образложења при додели награде „Исидоријана“ Љубомиру Симовићу). Београд: *Исидоријана*, 4, 35–36.
- Магарашевић, 1998б: М. Магарашевић, Сага о Србији. Београд: *Исидоријана*, 4, 79–108. Мирковић, 1996: Ч. Мирковић, Литерарност и историчност. Београд: *Књижевне новине*, 931–932, 8–9.
- Митровић, 1998: А. Митровић, Време врана (Крај историје у роману-хроници *Ужице са вранама* Љубомира Симовића). Београд: *Исидоријана*, 4, 121–125.
- Савић, 1996: М. Савић, Вране и славуји. Београд: *Књижевне новине*, 931–932, 8.
- Славнић, 1992–1996: И. Славнић, Историјски роман – дефиниције и дилеме. *Историјски роман*. Београд: Институт за књижевност и уметност. Сарајево: Институт за књижевност, 209–221.
- Сладојевић, 1992–1996: Р. Сладојевић, Историјски роман – проблем жанра. *Историјски роман*. Београд: Институт за књижевност и уметност. Сарајево: Институт за књижевност, 233–237.

Milka V. Nikolić

THE INTERFERENCE OF ARTISTIC AND NON-ARTISTIC STYLE IN LJUBOMIR SIMOVIĆ'S *UŽICE WITH THE CROWS*

Summary

The paper discusses the linguo-stylistic characteristics of Ljubomir Simović's *Užice with the Crows*. The writer described this piece in terms of its genre as „a chronicle which is occasionally a novel, or a novel which is occasionally a chronicle”. From the aspect of functional stylistics, the interference of characteristics of belles-lettres style and scientific style is expected in Simović's text. Stylistic analysis shows: (1) in certain cases the names of the authors and the book titles from which the data is taken are mentioned, and the citations are enclosed with quotation marks; (2) in other cases, the narrator interprets the facts derived from different sources, without the data about the source and the citations; (3) in certain cases the facts are mentioned using the style that is close to scientific style; (4) in other cases, the facts are mentioned using artistic style (with the high level of figurativity). Shaping the text, Ljubomir Simović portrays the linguo-stylistic characteristics of non-artistic and artistic text in his piece *Užice with the Crows*: (1) he states the objective facts using stylistically neutral lexis; (2) enlightening the facts he applies the methods of expressive syntax, and also combines words in an unusual fashion.

Key words: linguo-stylistic methods, historical sources, belles-lettres style, scientific style, *Užice with the Crows*, Ljubomir Simović.